

Abstrakt

Tématem této diplomové práce je problematika trestu odnětí svobody na doživotí a jejím hlavním cílem pak tento trest analyzovat v českém právním prostředí a poukázat na možné legislativní změny, které mohou být v této oblasti přijaty. Vzhledem k tomu, že tento trest je součástí platné právní úpravy pouze 24 let, naskýtá se zde dostatek prostoru pro jeho stadium a rozbor a proto jsem si jej zvolila jako téma své diplomové práce.

Tato práce se skládá z šesti hlavních kapitol. V první kapitole bylo mým záměrem osvětlit význam základních pojmů, jímž je nezbytné porozumět, aby bylo možno plně pochopit problematiku trestání. Druhá část této kapitoly je pak věnována vývoji chápání samotného pojmu „trest“ jako takového a základní myšlenky známých filozofů jako C. Beccaria, Ch. L. Motesquieu, J. Locke a dalších.

Druhá kapitola pojednává obecně o dějinách nejvyššího trestu a vývoji trestního práva v Československu a České republice v letech 1918 – 2009. V tomto období bylo české právo ovlivněno významnými událostmi, zejména vytvořením samostatného Československa, druhou světovou válkou a následným nástupem proletariátu k moci a jeho pádu o více než 50 let poději. Všechny tyto události měly zásadní vliv na zrušení trestu smrti v roce 1990 a jeho nahrazení doživotním trestem na pozici nejpřísnějšího trestu.

Třetí a čtvrtá kapitola jsou páteřními částmi této práce. Zabývají se současně platnou právní úpravou trestu odnětí svobody na doživotí a jeho výkonem v českých věznicích. Doživotní trest je nejpřísnější sankcí, kterou je možno podle právního řádu České republiky pachateli trestného činu uložit, proto jsou podmínky pro jeho ukládání značně specifické a soud je při ukládání tohoto trestu zákonem přísně vázán. Dále je zde obsažena podkapitola pojednávající o prezidentské milosti a amnestii, neboť tyto instituty jsou též významné pro odsouzené a podkapitola zabývající se problematikou ukládání trestů dětem a mladistvým, kteří se dopustili činu, za který by mohl být dospělému pachateli uložen trest doživotní. Čtvrtá kapitola se pak dále zabývá významnými mezinárodněprávními dokumenty, které se týkají oblasti vězeňství a podmínek, ve kterých jsou doživotní tresty vykonávány.

Pátá kapitola se zabývá otázkou, zda je doživotní trest vhodnou alternativou k trestu smrti. Zaměřila jsem se také na historický vývoj trestu smrti a pokusila se zhodnotit otázku přípustnosti usmrcení lidské bytosti prostřednictvím státní moci.

Pro poslední kapitolu jsem vybrala několik osob, které si v současnosti odpykávají doživotní trest v českých věznicích. Rozhodla jsem se popsat jejich skutky a profily jejich osobnosti, jak byly posouzeny soudními znalci a to zejména proto, že považuji za vhodné demonstrovat, jakým pachatelům a za jaké činy je doživotní trest českou justicí v praxi ukládán.

Po zvážení všech klíčových faktů jsem došla k názoru, že doživotní trest odnětí svobody je vhodnou a legitimní sankcí, která by měla nahradit trest smrti v těch státech, které samy sebe považují za demokratické a vyspělé země v dnešním světě.